MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE

Seduta tas-27 ta' Mejju, 2004

Citazzjoni Numru. 466/2003

Mary Magri

vs

Dr. Vincent Galea u l- P.L. Veronica Rossignaud li b'digriet tat-3 ta' Gunju 2003 gew appuntati kuraturi deputati sabiex jirrapprezentaw lill-assenti Aslan Ziab

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici datata 14 ta' Mejju 2003 a fol. 1 tal-process fejn gie premess:-

Illi, il-partijiet izzewgu b'mod civili nhar l-20 ta' Mejju 1998 skond l-anness certifikat taz-zwieg immarkat Dok. "MZ1", u l-istess partijiet isseparaw skond kuntratt ta' separazzjoni tal-24 ta' Jannar 2002;

Illi l-konvenut izzewweg lill-attrici sabiex ikun jista' jghix f'Malta;

Illi, l-kunsens tal-konvenut huwa vvizjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anomalija psikologika, serja li taghmilha mpossibli ghall-konvenut li jaqdi l-obligazzjonijiet essenzjali ghaz-zwieg;

Illi, l-kunsens tal-konvenut nkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga;

Illi, l-konvenut ma kellux fiz-zmien li sar iz-zwieg is-setghat intelletwali jew ta' rieda bizzejjed biex jinholoq kunsens ghaz-zwieg;

Illi l-istess attrici talbet li din l-Qorti sabiex ghar-ragunijiet premessi;

1. Tiddeciedi u tiddikjara li z-zwieg bejn il-partijiet li sehh fl-20 ta' Mejju 1998 null u nvalidu ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi *a tenur* tal-**Att taz-Zwieg tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta** kif sussegwentement emendat;

Bl-ispejjez kontra l-konvenut ingunt ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni attrici w il-lista tax-xhieda a fol. 3 u fol. 4 tal-process.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat ir-rikors ta' Mary Mizzi datat 14 ta' Mejju 2003, fejn talbet bir-rispett illi dina l-Qorti jogghobha tinnomina kuraturi deputati sabiex jirrapprezentaw lill-assenti Aslan Ziab fl-atti ta' dina c-citazzjoni u fl-atti l-ohra sussegwenti u relattati.

Rat id-digriet tal-15 ta' Mejju 2003, fejn il-Qorti ordnat il-hrug tas-soliti bandi.

Rat id-digriet tal-Qorti datat 3 ta' Gunju 2003, fejn gew nomminati Dr. Vincent Galea u lill-P.L. Veronica Rossignaud bhala kuraturi ghall-finijiet kollha tal-ligi.

Rat id-digriet ta' l-affidavits datat 15 ta' Lulju 2003 fejn il-Qorti pprefiggiet lill-attrici sittin (60) gurnata sabiex tipprezenta l-provi kollha li tista' permezz tal-procedura tal-affidavit.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenuti Avukat Dr. Vincent Galea *nomine et* nominati datata 19 ta' Settembru 2003, a fol 25, fejn ecceppew bir-rispett:-

1. Illi huma m'humiex edotti mill-fatti tal-kaz u ghalhekk jirriservaw minn issa d-dritt taghhom li jressqu dawk l-eccezzjonijiet opportuni fi stadju ulterjuri;

2. Illi salv' eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenuti kuraturi nomine, il-lista tax-xhieda u l-elenku tad-dokumenti a fol. 26 tal-process.

Rat il-verbal datat 11 ta' Novembru 2003, fejn il-Qorti estendiet iz-zmien ghall-prezentata tal-affidavit attrici bi 30 gurnata mid-data tal-verbal u tat l-istess terminu, ghall-istess skop lill-kuratur deputat mid-data tan-notifika.

Rat in-nota tal-attrici datata 8 ta' Jannar 2004, a fol 31, li permezz taghha esibit l-affidavit taghha.

Rat il-verbal tal-2 ta' Marzu 2004.

Rat il-verbal tal-5 ta' Mejju 2004, Dr. Vincent Galea bhala kuratur deputat u l-attrici konfermaw li ma ghandhom l-ebda indirizz tal-konvenut. Il-kawza giet diferita ghas-sentenza ghas-27 ta' Mejju 2004.

Rat il-provi kollha prodotti.

Rat id-dokumenti kollha esebiti.

Rat l-atti kollha tal-kawza.

II. KONSIDERAZZJONIJIET.

i) PROVI PRODOTTI.

Rat l-affidavit ta' l-attrici **Mary Magri** li gie prezentat premezz ta' nota datata 8 ta' Jannar 2004 u jinsab esebiet minn fol. 31 sa fol. 34.

ii) PRINCIPJI LEGALI

Illi l-attrici qed issostni li z-zwieg taghha huwa null peress:

"Illi l-kunsens tal-kontendenti huwa vvizjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghall-konvenuta li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali ghaz-zwieg.

Illi l-kunsens ta' l-attur nkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja.

Illi l-kontendenti ma kellhomx fi zmien li sar iz-zwieg setghat intelletwali jew ta' rieda bizzejjed biex jinholoq kunsens ghaz-zwieg."

Illi dawn il-premessi li fuqhom hija bbazata l-azzjoni attrici huma kkontemplati fl-**artikolu 19 (1) (d) (f) u (h) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta** u cioe` l-**Att dwar iz-Zwieg**.

Illi l-**artikolu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta** jinqraw hekk kif gej:-

"Artikolu 19 (1) *B'zieda mal-kazijiet fejn zwieg ikun null skond xi dispozizzjoni ohra ta' dan l-Att, iz-zwieg ikun null:-*

(d) jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun vizzjat b'diffett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anomalija psikologika serja li taghmilha

impossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.

(f) jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu, jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg."

Illi artikolu **19 (1) (d) tal-Kap 255** jghid iIli z-zwieg ikun null jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun vizzjat b'diffett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.

Illi ***G. Veness,*** kif ikkwotat minn ***N. Picard*** fit-trattat **'L'Immaturite' et le Consentement Matrimonial"** (pg. 54-55***)*** jghid is-segwenti*:*-

"The judge must consider the overall behaviour of the spouse, taking into account the gravity of the conduct, its continuity throughout the conjugal life, its influence on the couple's equilibrium, the relation of behavioural disorders to the 'ius in corpus and also to the right to the community of life and to consider also all the other factors which are relevant to the determination of the gravity of this immaturity with reference to married life."

Illi dwar dan is-sub-artikolu din il-Qorti kif presjeduta diga` kellha okkazjoni tezaminah, u ghalhekk taghmel referenza ghas-sentenzi **"Joseph Borg vs Maria Nicolina Cutajar gia` Borg"** (Cit. Nru. 1564/97/RCP deciza fil-21 ta' Ottubru 1999) u **"Kevin Spiteri vs Av. Dr. Renzo Porsella Flores et noe"** (Cit. Nru. 2443/97/RCP deciza fit-18 ta' Jannar, 2000); **"Anthony Gallo vs Dr. Anthony Cutajar et nomine"** (P.A. (RCP) 28 ta' Mejju 2002); **"Ali Chahid vs Mary Spiteri"** (P.A. (RCP) 5 ta' Gunju 2002; **"Giulio Farrugia vs Raquel Anne Farrugia"** (P.A. (RCP) 29 ta' Mejju 2002; **"Romina Zammit vs Paul Zammit"** (P.A. (RCP) 30 ta' Mejju 2002) u diversi sentenzi ohrajn u

tirreferi u taddota ghalhekk l-istess principji hemm enuncjati.

Illi f'dawn is-sentenzi, u fid-decizjoni **"Josette Lungaro vs Jesmond Lauro"** (P.A. (RCP) l-1 ta' Frar 2001) il-Qorti ghamlet referenza ghas-segwenti espozizzjoni ta' ***Viladrich*** li jghid:-

"Thus, there is grave lack [of discretion of judgment] when it is proven that a contracting party lacks intellectual and volitional maturity necessary to discern, in view of binding oneself in an irrevocable manner, the essential rights and duties of marriage, which are the object of mutual surrender and acceptance. The discretion of judgment refers to that degree of maturity of comprehension and of will of the contracting parties which enables them to give and receive each other, through a juridical bond, in a unique community of life and love. This community is indissolubly faithful, ordered to the good of the spouses as well as to the procreation and education of the offspring. ***(Viladrich, P.J.*** **"Matrimonial Consent in Code of Canon Law Annotated"** *(Montreal, 1993) p. 686).*

Illi fis-sentenza **"Kevin Spiteri vs Av. Dr. Renzo Porsella Flores et noe"** (Cit. Nru. 2443/97/RCP deciza fit-18 ta' Jannar 2000) il-Qorti spjegat:-

*"Kwantu ghall-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, din il-Qorti tifhem li, fin-nuqqas ta' definizzjoni jew indikazzjoni fil-****Kap 255****, dawn l-obligazzjonijiet essenzjali huma dawk li fis-socjeta` Maltija dejjem u nvarjabbilment gew ritenuti bhala l-obligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg. Dawn huma "the obligation concerning the conjugal act or carnal union, as bodily union and basis of procreation; the obligation of the community of life and love as an expression of the union between man and woman, mutual well-being, which is inseparable from the provision of an environment conducive to the reception and education of children; and the obligation to receive and bring up children within the context of a conjugal community. It is important to remember that these essential obligations must be mutual, permanent, continuous, exclusive and*

irrevocable so that there would be incapacity if one of the contracting parties should be, due to a psychological cause, incapable of assuming these obligations with these essential characteristics". (***Viladrich, P.J***. *op. cit*., p. 687).

Illi l-Qorti tirreferi wkoll ghal dak li nghad dwar id-drittijiet u dmirijiet u l-elementi essenzjali taz-zwieg, fis-sentenza **"Mary Mustefa Al Muhamed vs Mustefa Mustefa Al Muhammed"** (P.A. (NA) 27 ta' Lulju 1999) u cioe`:-

*"Fil-kawza **"Haidin vs Haidin"** (PA. (Q.K) 7 ta' Lulju 1994), il-Qorti qalet illi m'ghandu jkun hemm ebda motivazzjoni li ggieghel persuna tersaq ghaz-zwieg ghajr l-imhabba lejn persuna ohra w ix-xewqa li tqatta' l-kumplament ta' hajjitha fil-kumpanija taghha. Fiz-zwieg wiehed irid ikun lest li jaghtiha t-totalita' tieghu nnifsu esklussivament lill-persuna l-ohra, u din l-ghotja trid tkun mhux biss reciproka izda motivata bi hsieb genwin li verament ikun irid johloq 'a partnership for life'".*

*"Mill-gurisprudenza nostrana, jista' jinghad illi d-dmirijiet u drittijiet tal-mizzewgin fiz-zwieg huma dawk li komunament wiehed jistenna fi zwieg normali fis-socjeta' taghna. Fost dawn, wiehed isemmi l-fedelta' u l-assistenza, l-unita' u l-indossubilita' taz-zwieg, il-hajja komuni flimkien, id-dritt u d-dmir illi jittiehdu decizjonijiet flimkien intizi fl-ahjar interess tal-familja w il-prokreazzjoni ta' l-ulied. Il-hajja mizzewga timporta li l-mizzewgin jaqsmu kollox flimkien u li jkunu ta' ghajnuna u ta' assistenza lil xulxin, b'impenn shih a favur ta' xulxin u taz-zwieg taghhom l-element tal-'communio vitae'. Fil-kawza **"Micallef vs Micallef"** deciza fl-4 ta' Mejju 1993, il-Prim' Awla tal-Qorti Civili enuncjat illi 'element essenzjali tal-hajja mizzewga skond il-ligi taghna huwa d-dritt tal-mizzewgin ghall-komunjoni tal-hajja ('communio vitae') bejniethom".*

Illi rigward l-**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta,** dan l-artikolu jikkonsidra kemm is-simulazzjoni totali *("colorem habens, substantiam vero nullam")* kif

ukoll dak parzjali *(colorem habens, substantiam vero alteram)* tal-kunsens.

Illi rigward it-tifsira tal-frazi “*eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu”*, jew kif maghruf ukoll bhala simulazzjoni totali, l-Qorti fil-kawza **“Bonnici vs Bonnici”** (P.A. 30 ta’ Lulju 1982) qalet illi biex ikun hemm simulazzjoni totali jrid jigi ppruvat il-*’finis operis’* taz-zwieg gie effettivament eskluz mill-vera rieda ta’ parti jew ohra, ghalkemm formalment tkun sehhet ic-celebrazzjoni taz-zwieg.

Illi fis-sentenza **“Cali vs Dr. Albert S. Grech *nomine”.*** (P.A. 22 ta’ Gunju 1988) il-Qorti qalet illi jekk tmur ghac-cerimonja tat-tieg u nternament tissostitwixxi l-ideat tieghek fuq x’inhu zwieg jew inkella xort’ohra teskludi l-veru kuncett taz-zwieg, hi forma ta’ simulazzjoni totali. Fid-decizjoni **“Galea vs Walshi”** (P.A. 30 ta’ Marzu 1995) il-Qorti spjegat simulazzjoni bhala *“meta l-atti, gesti jew kliem esterni ma jikkorrispondux ghall-kunsens intern li jkun inghata”.* Illi fis-sentenza **“Muscat vs Borg Grech”** (P.A.14 ta’ Awissu 1995) il-Oorti spjegat il-kuncett ta’ simulazzjoni b’dawn il-kliem:-

“Ghalhekk min esternament ikun wera li qed jaghti l-kunsens matrimonjali izda jkun internament u b’att pozittiv tal-volonta’ tieghu qed jichad il-kunsens ghal dak iz-zwieg ikun qed jissimula l-kunsens tieghu”.

Illi kif gie nsenjat fid-decizjoni fl-ismijiet **“Francesco Teuma vs Luigi Camilleri et”,** (K. 1 ta’ Ottubru 1884 - Vol. X p. 912):-

“a poter dedursi la invalidita dell’atto e’ necessario che risulti chiaro, che cio’ che si contrattava non era la yenta, ma una simulazione, cioe’ ‘fictio seu ostensio falsi pro vero’.

Illi fil-kawza **“Anthony Gallo vs Dr. Anthony Cutajar *et nomine*”** (P.A. (RCP) 28 ta’ Mejju 2002) inghad li *“meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mill-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja hu kapaci*

jaghti l-kunsens validu taz-zwieg, pero` bl-att tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-ommissjoni tieghu, eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cjoe', issimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori z-zwieg, jew inkella fejn filwaqt il-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cjoe' saret simulazzjoni parzjali".

Illi fil-fatt din il-Qorti taqbel mal-istess definizzjoni u fil-fatt fis-sentenza **"Al Chahid vs Mary Spiteri"** (P.A. (RCP) 5 ta' Gunju 2002 inghad li *"wiehed jinnota li taht l-**artikolu 19 (1) (f)** trid issir distinzjoni cara bejn zwieg li jfalli minhabba cirkostanzi li jirrizultaw waqt iz-zwieg, u zwieg li jfalli ghax wiehed mill-partijiet minn qabel ma ta l-kunsens tieghu kien gja' mentalment dispost li ma jottemprax ruhu ma' xi wahda jew aktar mill-obbligi matrimonjali. Fl-ewwel ipotesi hemm ir-ragunijiet li jaghtu lok ghas-separazzjoni u fit-tieni ipotesi hemm l-estremi tal-annullament taz-zwieg".*

Illi fil-fatt ghal dak li jolqot l-kuncett ta' *"l-eskluzjoni pozittiva ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga"*, u cjoe' simulazzjoni parzjali, il-Prim' Awla tal-Qorti Civili fil-kawza **"Abdel Wahed vs Dr. Yana Micallef Stafrace et"** (P.A. (NA) 14 ta' Lulju 1994) elenkat l-element essenzjali taz-zwieg bhala li jikkonsistu fil-*"kommunjoni tal-hajja konjugali, l-indissolubilita' tar-rabta taz-zwieg, id-dritt ghall-fedelta' u d-dritt ghall-prokreazzjoni ta' l-ulied"*. L-istess elementi gew ikkonfermati wkoll fil-kawza **"Aquilina vs Aquilina"** (P.A. (NA) 30 ta' Jannar 1991) u fis-sentenza **"Grech vs Grech"** (P.A. (NA) 9 ta' Ottubru 1990). Dawn huma wkoll l-elementi fil-ligi kanonika.

Illi l-komunjoni tal-hajja konjugali u l-*"consortium vitae"* tikkomprendi zewg elementi u cjoe' l-imhabba konjugali u r-responsabilta` tal-familja. Kif qalet il-Prim' Awla tal-Qorti Civili fid-decizjoni **"Magri vs Magri"** (14 ta' Lulju 1994):-

"Jekk din il-"consortium vitae" hija nieqsa, l-oggett innifsu tal-kunsens taz-zwieg huwa wkoll nieqes. Din il-"Consortium Vitae" tikkomprendi zewg elementi li huma l-imhabba konjugali u r-responsabilta' tal-familja."

Illi fil-fatt l-element ta' l-indossolubbilta` taz-zwieg jehtieg li l-kunsens ikun ibbazat fuq rabta dejjiema bejn ragel u mara wahda, mibnija fuq il-fedelta` u formazzjoni tal-familja. Il-ligi Maltija tippresuponi *'iuris tantum'* dan l-element ta' indossolubbilta` fiz-zwieg.

Illi fil-fatt, ***J. Edwards Hudson*** (pg. 164-165), jispjega car li *"indissolubility can be excluded from consent in two different ways: either because the spouse, knowing the true nature of marriage, nevertheless contract with the understanding that he will have the option of dissolving the bond and recovering his former free status, or because the spouse formulates his own doctrine on marriage, from which the idea of indissolubility is absent and to which he adheres totally with both intelligence and will power".*

Illi wkoll, ***D.J. Burns*****,** fil-kummentarju tieghu (***D.J. Burns***, "**Matrimonial Indissolubility: Contrary Conditions**. **A Historical Synopsis and Commentary".** pg.151) jghid li *"it is not necessary that this intention* (i.e. li teskludi l-indossolubilita') *was formulated as an express agreement, it can be inferred either from an explicit declaration of one or both parties, or consequent on certain words or actions implying that effect, or as a result of the narration of the circumstances of the contract."*

Illi hawn ukoll il-Qorti tirreferi ghal dak li nghad fis-sentenza **"Sharon Lanzon mart Francis Attard vs Francis Attard"** (P.A. (RCP) 15 ta' Marzu 2000) u cjoe':-

"Meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mill-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja huwa kapaci li jaghti kunsens validu taz-zwieg, pero` fl-atti tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-ommissjoni tieghu eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cjoe' issimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori iz-zwieg, jew inkella fejn waqt li l-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cjoe' saret simulazzjoni parzjali".

Illi ssir referenza wkoll ghas-sentenzi ricenti ta’ din il-Qorti fl-ismijiet **“Lydia Musu’ vs Dr. Ian Spiteri Bailey”** (P.A. (RCP) l-1 ta’ Ottubru 2002) u **“Francis Agius vs Dr. Christopher Cilia *et”*** (P.A. (RCP) 8 ta’ Ottubru 2002) fejn inghad li *“huwa sintomatiku li wiehed jirreferi ghas-sentenzi **“Mary Rose Abder Rahim vs Esam Abder Rahim”** (P.A. (N.A.) 31 ta’ Mejju 2000) u **“Carmen El Shimi gja` Tanti vs Ibrahim Mohamed Mohamed Ibrahim El Shimi”** (P.A. (N.A.) 20 ta’ Gunju 2000) u **“Marica Bouchhioua vs Farhat Ben Mohammed Bouchhioua”** (P.A. (RCP) l-1 ta’ Ottubru 2002) fejn inghad li fiz-zwieg ta’ konvenjenza illi l-iskop uniku tieghu huwa biss biex il-konvenut jakkwista c-cittadinanza Maltija jew / u d-dritt li joqghod u jirrisjedi hawn Malta, dak il-kunsens ikun simulat peress li eskluda pozittivament iz-zwieg innifsu”.*

Illi fis-sentenza **“Marica Bouchhioua vs Farhat Ben Mohammed Bouchhioua”** (P.A. (RCP) l-1 ta’ Ottubru 2002) inghad li:-

“Illi min-naha l-ohra l-konvenut kellu f’mohhu haga wahda biss u cjoe’ li juza lill-attrici sabiex jakkwista stat ta’ mizzewweg lill-Maltija u b’hekk ikun jista’ jkollu d-dritt ta’ moviment hawn Malta u jibqa’ jghix Malta, … … … … … Kull diskrezzjoni ta’ gudizzju fuq kull element taz-zwieg, anke l-iktar wiehed minimu ta’ konvivenza almenu apparenti kien ghalhekk ghal kollox nieqes mill-istess konvenut”.

Illi dwar l-ahhar premessa tal-attrici u cjoe’ **l-artikolu 19 (1) (h) tal-Kap 255.** L-attrici ippremettiet li l-konvenut ma kellhux fiz-zmien li sar iz-zwieg, setghat intelletwali jew ta’ rieda bizzejjed biex jinholoq kunsens ghaz-zwieg.

Illi **l-artikolu 19 (1) (h) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta’ Malta** jinqara hekk kif gej:-

(h) *“jekk xi wahda mill-partijiet, ghalkemm ma tkunx interdetta jew marida, ma kellhiex fiz-zmien li sar iz-zwieg,*

ukoll minhabba raguni temporanja, setghat intelletwali jew ta' rieda bizzejjed biex jinholoq kunsens ghaz-zwieg."

Illi dan l-artikolu jitkellem dwar persuna, li ghalkemm mhux interdetta jew marida, ma kellhiex fiz-zmien li sar iz-zwieg, ukoll minhabba raguni temporanja, setghat intelletwali jew ta' rieda bizzejjed biex jinholoq kunsens ghaz-zwieg. Ghalhekk, apparti interdizzjoni jew mard mentali, dan l-artikolu jinkludi wkoll stat mentali temporanju li jaghmilha mpossibbli ghal persuna li jaghti kunsens validu. Ezempji ta' dan hu jekk persuna tkun taht l-effett tax-xorb, tad-droga, jew ta' dipressjoni.

Illi ***John R. Keating***, fil-ktieb tieghu **"The Bearing of Mental Impairment on the Validity of Marriage. An Analysis of Rotal Jurisprudence"** f'pagna 104 jaghti dan l-ezempju:-

"Let us take the case of the man who has determined to marry a certain girl but to carry him through the ordeal, gets drunk and expresses consent in such a state. The marriage, if it is null, is null not because of insufficient internal will, but because the act of manifestation was not a human act, a juridical act, an act capable of juridically signifying a virtually persevering internal will."

iii) APPREZZAMENT TAL-PROVI.

Illi mill-provi prodotti jirrizulta li l-partijiet izzewgu fil-20 ta' Mejju 1998. Iltqaghu meta l-attrici kellha 45 sena u l-konvenut kellu 30 sena, izda minkejja din id-differenza fl-eta', l-konvenut li kien ta' nazzjonalita' Sirjana kien jippressa sabiex tizzewgu mill-ewwel zewgt xaghrejn li hija ltaqghet mieghu. Illi dan baqa' jinsisti maghha minkejja li l-attrici attiratlu l-attenzjoni taghha ghall-eta' ta' bejniethom.

Illi fil-fatt l-istess attrici fl-ahhar cediet u zzewget lill-konvenut u wara saret taf li l-passaport tieghu kien mizmum id-Depot tal-Pulizija ghaliex wara gimgha li zzewgu marru jigbru l-passaport minn hemm.

Illi minn dak iz-zeghil kollu qabel iz-zwieg, wara z-zwieg, dejjem skond l-attrici, l-konvenut beda jibqa’ rieqed u ma jmurx ghax-xoghol. Wara sitt xhur sabiex bicca xoghol izda flus ma’ kienx jaghti lill-attrici hlief xi ghaxar liri kull xahar ghaliex kien jghidilha li l-flus kien izommhom sabiex jibaghtahom lill-familja tieghu s-Sirja! Wara xi sena applika ghall-*freedom of movement* izda l-istess attrici irrifjutat li tiffirma jekk ma kienx ser jghidilha l-verita’ kollha fuqhu. Huwa rrifjuta li jaghmel dan u beda hafna glied bejniethom. Fl-ahhar accettat wara li kellmet lill-Ispettur Neville Xeureb. Hekk kif l-istess konvenut akkwista dan id-dokument u adirittura fi zmien 24 siegha, u cjoe’ fl-24 ta’ Novembru 1999, mar id-dar, ha l-passaport tieghu u qal lill-attrici li bejniethom kien spicca kollox. Pero’ baqa’ jghix fid-dar, jassenti ruhhu ghall-gimghat shah u jerga lura meta jrid. Ried li l-attrici tbiegh id-dar u jiehu nofs il-valur ta’ l-istess. Fl-20 ta’ Jannar 2002 isseparaw izda l-konvenut baqa’ joqghod fl-istess dar sakemm fl-ahhar f’Lulju 2002 siefer ma’ huh u ma regghax lura Malta.

Illi ma’ hemm l-ebda dubju f’ghajnejn din il-Qorti li dan huwa zwieg ta’ konvenjenza fejn l-konvenut uza lill-attrici biss sabiex jakkwista c-cittadinanza Maltija u l-*freedom of movement* u xejn izjed, u ghalhekk il-kunsens ta’ l-istess konvenut kien simulat abbazi ta’ l-**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta’ Malta.**

III. KONKLUZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta’ u tiddeciedi,** billi filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet tal-kuraturi depuati nkwantu l-istess huma nkompatibbli ma’ dak hawn deciz, **tilqa’ t-talba attrici** b’dan illi:-

1. Tiddeciedi u tiddikjara li z-zwieg bejn il-partijiet li sehh fl-20 ta’ Mejju 1998 huwa null u nvalidu ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi *a tenur* tal-**Att taz-Zwieg tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta’ Malta** u senjatament abbazi ta’ l-**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255** ghar-ragunijiet imputabbli lill-konvenut.

Bl-ispejjez kollha kontra l-konvenut assenti fil-waqt li l-kuraturi deputati jithallsu skond il-ligi.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------